

1 ก.ค. 2537

ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจค้นหามะเร็งปากมดลูก
ของสตรีที่มารับบริการวางแผนครอบครัว จังหวัดอุดรธานี

KNOWLEDGE, ATTITUDES AND PRACTICE OF CERVICAL CANCER
SCREENING AMONG WOMEN WHO ATTEND FAMILY PLANNING
CLINIC IN UDORN THANI PROVINCE

ฉบับนี้หนากการ

จาก

ศ.ฉัตรกิตติ์กตดิย ม.ส.ม.ดล

อภากาศ สุปัญญา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

32431

วิทยานิพนธ์ ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจค้นหาหามะเร็ง
ปากมดลูกของสตรีที่มารับบริการวางแผนครอบครัว จังหวัด
อุดรธานี

ผู้วิจัย อภากร สุปัญญา

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

 สมศักดิ์ ตั้งตระกูล, พ.บ., ป.ชั้นสูง (สูติ-นรีเวช),
 ว.ว. (สูติ-นรีเวช)
 พวงน้อย สาครรัตนกุล, วท.บ. (พยาบาลสาธารณสุข), คม.
 สุวัฒน์ ศรีสรจันทร์, กศ.บ., สค.ม. (ประชากรศาสตร์)

วันสำเร็จการศึกษา 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

มะเร็งในเพศหญิงที่เป็นอันดับสูงสุดมาตลอดคือ มะเร็งปากมดลูก ซึ่งมี
แนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ พบบ่อยในสตรีวัยเจริญพันธุ์ เนื่องจากการเป็นมะเร็งปากมดลูก
มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ กระทรวงสาธารณสุขจึงส่งเสริมให้มีการ
เฝ้าระวังมะเร็งปากมดลูกโดยการตรวจ pap smear แก่สตรีที่มารับบริการวางแผน
ครอบครัว แต่ยังพบว่า มีผู้มารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกไม่มากเท่าที่ควร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้
เจตคติกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจค้นหาหามะเร็งปากมดลูกรวมทั้งศึกษาปัจจัยอื่นๆ
ที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจค้นหาหามะเร็งปากมดลูก โดยทำการ
ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 416 ราย ซึ่งเป็นสตรีที่มารับบริการวางแผนครอบครัว
ที่โรงพยาบาลชุมชน 8 แห่งจังหวัดอุดรธานี ระหว่าง วันที่ 3-31 มกราคม 2537
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติพรรณนา และสถิติเชิงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ใช้
Chi-square test และบอกระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรจากค่า ครอสส์ความ
สัมพันธ์ (Pearson's contingency coefficient)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกของสตรี อยู่ในระดับดีร้อยละ 34.9 ระดับปานกลางร้อยละ 37.7 ระดับต่ำร้อยละ 27.4

เจตคติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูกของสตรี อยู่ใน ระดับดีร้อยละ 32.0 ระดับปานกลางร้อยละ 38.0 ระดับไม่ดีร้อยละ 30.0

การปฏิบัติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูกของสตรี มีการ ปฏิบัติร้อยละ 47.4 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 52.6

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกของสตรี ไม่มีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูก

เจตคติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูกของสตรี ไม่มีความ สัมพันธ์กับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูก

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็ง ปากมดลูกของสตรี พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็ง ปากมดลูกมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการตรวจค้นหา มะเร็งปากมดลูก ของ สตรีที่มารับบริการวางแผนครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.001$ โดยมีค่าอัตราชนีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ $c = 0.37716$

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่าสตรีมีความรู้ เจตคติ เกี่ยวกับการตรวจ ค้นหา มะเร็งปากมดลูกอยู่ในระดับที่ดีพอสมควรแต่การปฏิบัติยังไม่ได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านอกเหนือจากความรู้และเจตคติ ยังมีปัจจัยอื่นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อ การปฏิบัติ เช่น ความยากง่ายของการเข้าถึงบริการซึ่งเป็นปัจจัยที่ควรได้รับการ ศึกษาค้นคว้าต่อไป

Thesis Title Knowledge, Attitude and Practice of
Cervical Cancer Screening among Women
who attend Family Planning Clinic
in Udorn Thani Province.

Name Apakorn Supunya

Degree Master of Science (Human Reproductive
and Population Planning)

Thesis Supervisory Committee

Somsak Tangtrakul, M.D.
Puangnoei Sakonrattanagul, M.Ed.
Suwat Srisorrachatr, M.A.

Date of Graduation 17 May B.E. 2537 (1994)

ABSTRACT

In Thailand cervical cancer is the most common type of cancer in women. The incidence of this disease is increasing, most commonly found in reproductive age and is associated with sexual habit. Despite on attempt to promote pap smear screening in women attending family planning clinic the procedure is still not widely practiced.

The objective of this study is to correlate the relationship between patients knowledge, attitude and the practice of pap smear screening. Between 3-31 Jan 1994, 416 patients attending family planning clinic at eight community hospitals in Udorn Thani province were studied. Descriptive and Chi-square tests were used in statistical analysis.

The results are as follow.

1. Knowledge of cervical cancer is regarded as good in 34.9 % , proficient in 37.7 % and poor in 27.4 %.

Attitude towards pap smear screening is regarded as good in 32.0 % , proficient in 38.0 % and poor in 30.0 %.

Pap smear screening is performed in 47.4 % of the patients studied.

2. Both the knowledge and attitude regarding pap smear screening are shown to bear no direct relationship with the practice of screening.

3. Access to mass media is found to significantly related to the practice of pap smear screening.

In conclusion this study show that most women have a resonable attitudes and knowledge towards pap smear screening, which, however is still not as widely practiced as it should be. There appear to be other factors such as access to the service which are obstacle to the screening.